

UNDERSTANDING DISCIPLINES AND SCHOOL SUBJECTS

HISTORY

By Prof. Digambar Ganpat Durgade

**Maharashtra before the
times of Shivaji Maharaj**

**शुवाकी ढुहाराजांच्या
काळापूर्वीचा महाराष्ट्र**

Introduction

- The mention of the region in early literary sources is shrouded in legend.
- According to Ramayana and other texts, the region was covered with dense forests and was called **Dandakaranya**.

प्रस्तावना

- सुरुवातीच्या साहित्यिक स्रोतांमध्ये या क्षेत्राचा उल्लेख आख्यायिकेने भरलेला आहे.
- रामायण व इतर ग्रंथानुसार हा प्रदेश घनदाट जंगलांनी व्यापलेला होता आणि त्याला **दंडकारण्य** असे म्हणतात.

Introduction...

- The legend of Sage Agastya travelling South and humbling the Mount Vindhya is famous.
- Various sages are mentioned to follow, who were regularly disrupted in their rituals by rakshasas.
- The legend of **Parshuram-Renuka-Jamadagni** is central to the folklore of the region.

प्रस्तावना...

- ऋषींची आख्यायिका अगस्त्य दक्षिणेकडे प्रवास करून विंध्या डोंगरावर गोंधळ घालतात अशी कथा प्रसिद्ध आहे.
- विविध ऋषींचे पालन करण्यासाठी उल्लेख आहे, ज्यांना नियमितपणे त्यांच्या अनुष्ठानात राक्षसांनी व्यत्यय आणला होता.
- **परशुराम-रेणुका-जमदग्नी** ही आख्यायिका या प्रदेशातील लोककथेच्या मध्यभागी आहे.

Introduction...

- The forests were gradually cleared, like the North Indian plains.
- The oldest towns in the region included **Paithan** (Pratishthana), **Nashik**, **Kalyan**, **Sopara**, **Junnar**, **Karad**, etc.
- Ashoka (250 BC) had his two of the major fourteen rock edicts installed at Sopara.

प्रस्तावना...

- उत्तर भारतीय मैदानाप्रमाणे हळूहळू जंगले साफ केली गेली.
- **पैठण** (प्रतिष्ठान), **नाशिक**, **कल्याण**, **सोपारा**, **जुन्नर**, **कराड** इत्यादी भागातील सर्वात जुन्या शहरांचा समावेश आहे.
- अशोक (इ.स.पू. 250) यांनी सोपारा येथे त्याचे दोन प्रमुख चौदा रॉक सूचना स्थापित केले होते.

Introduction...

- He also mentions sending Buddhist monks to Aparanta (Konkan).
- Ashoka's records mention the Southern Kingdoms of Chola, Chera and Pandyas, and also Rathikas, Bhojas, and Petenikas of the Deccan.
- But the real connected history of the Deccan begins with the Satavahanas

प्रस्तावना...

- त्यांनी बौद्ध भिक्षूंना अपरांत (कोकण) येथे पाठविण्याचाही उल्लेख केला आहे.
- अशोकाच्या नोंदींमध्ये चोला, चेरा आणि पांड्या या दक्षिण राज्यांची आणि दख्खनच्या रथिकास, भोज आणि पेटेनिकांचा उल्लेख आहे.
- पण दख्खनचा खरा जुळलेला इतिहास सातवाहनांपासून सुरू होतो

Satavahanas (230 BC - 220 AD)

- They were initially vassals of Mauryans, but soon after Ashoka's death, they became independent.
- The empire was founded by **King Simuka** in 230 BC and the dynasty ruled for 400 years.
- He conquered Maharashtra, parts of Madhya Pradesh, and his successor, Krishna, went into Andhra.

सातवाहन (230 BC - 220 AD)

- सुरुवातीला ते मौर्यन्सचे रहिवासी होते, परंतु अशोकाच्या मृत्यूनंतर ते स्वतंत्र झाले.
- साम्राज्याची स्थापना इ.स.पू. २३० मध्ये **राजा सिमुका** यांनी केली होती आणि या घराण्याने 400 वर्षे राज्य केले.
- त्याने महाराष्ट्र, मध्य प्रदेशचा काही भाग जिंकून घेतला आणि त्याचा उत्तराधिकारी कृष्णा आंध्रात गेला.

Satavahanas (230 BC - 220 AD)...

- They probably originated around modern-day Nashik, as their earliest inscriptions are found at **Nashik**, **Naneghat** and their early capital was **Pratishthan** (Paithan).
- His successor, **Satakarni I** was the contemporary of **Kharavel**, and defeated Kalinga after Kharavela died.

सातवाहन (230 BC - 220 AD)...

- त्यांची उत्पत्ती कदाचित आधुनिक काळातील नाशिकभोवती झाली कारण त्यांचे सुरुवातीच्या शिलालेख **नाशिक**, **नाणेघाट** येथे आढळतात आणि त्यांची प्रारंभिक राजधानी **प्रतिष्ठान** (पैठण) होती.
- त्याचा उत्तराधिकारी, **सतकर्णी I** खरावेलचा समकालीन होता, आणि **खरवेल्याच्या** मृत्यूनंतर कलिंगाचा पराभव केला.

Satavahanas (230 BC - 220 AD)...

- He defeated the Shungas, and made great sacrifices, including **Ashwamedha, Rajasuya Yajnas**.
- After a while, the Satavahanas lost a great territory to the Western Kshatrapas.
- **King Hala** was of this period, who compiled **Gatha Sattasai**, the earliest known work of Maharashtrai Prakrit.

सातवाहन (230 BC - 220 AD)...

- त्याने शुंगांना पराभूत केले आणि अश्वमेध, राजसूय यज्ञ यांच्यासह मोठा त्याग केला.
- थोड्या वेळाने, सातवाहनांनी पश्चिम क्षत्रपांना एक मोठा प्रदेश गमावला.
- राजा हाला हा कालखंड होता, ज्याने गाथा सटासाई या महाराष्ट्री प्राकृतच्या प्रारंभीच्या ज्ञात कामांचे संकलन केले.

Satavahanas (230 BC - 220 AD)...

- **Gautamiputra Satakarni** defeated the Kshatrapas, and restored the dynasty's prestige.
- This event is said to have inspired the commencement of the **Shalivana Era** (Shaka Era), followed by the people of the Deccan even today.

सातवाहन (230 BC - 220 AD)...

- गौतमिपुत्र सातकर्णी यांनी क्षत्रपांना पराभूत केले आणि राजवंशांची प्रतिष्ठा परत मिळविली.
- या घटनेने शालिहान युग (शाका युग) सुरू होण्यास प्रेरणा मिळाली असे म्हटले जाते आणि त्यानंतरही दक्कनातील लोक आजही आहेत.

Satavahanas (230 BC - 220 AD)...

- He is considered the greatest of Satavahana Kings, his exploits are detailed by his mother in the Nashik prashasti.
- He took the title *Trisamudrapibatohayavahana*—he whose horse have drank the water of three seas.

सातवाहन (230 BC - 220 AD)...

- त्याला सातवाहना राजांमधील सर्वात महान मानले जाते, त्यांच्या कारनाम्यांचा तपशील त्यांच्या आईने नाशिकच्या प्रशस्तीत केला आहे.
- त्याने त्रिसमुद्रपिबतोहवाहन ही उपाधी घेतली - ज्याच्या घोड्याने तीन समुद्रांचे पाणी प्याले.

Satavahanas (230 BC - 220 AD)...

- The **Pandavleni caves** at Nashik (carved between 3rd century BC to 2th century AD), mentions three rulers of the country – Kshatrapas, Satavahanas, Abhirs.
- There are names of Sriyajna Satkarni, Gautamiputra Satakarni, and other rulers.
- **Karla Chaityagriha** mentions Gautamiputra Satkarni, Vasistiputra Pulumayi, and a Kshatrapa King.

सातवाहन (230 BC - 220 AD)...

- नाशिक येथील पांडवलेनी लेण्यांमध्ये (इ.स.पूर्व तिसरे शतक ते इ.स. दुसऱ्या शतकाच्या दरम्यान कोरलेल्या) लेण्यांमध्ये देशातील तीन राज्यकर्त्यांचा उल्लेख आहे - क्षत्रप, सातवाहन, अभिस.
- श्रीयज्ञ सतकर्णी, गौतमपुत्र सतकर्णी आणि इतर राज्यकर्त्यांची नावे आहेत.
- कार्ला चैत्यगृह गौतमपुत्र सतकर्णी, वसिष्ठपुत्र पुलुमयी आणि क्षत्रप राजाचा उल्लेख आहे.

Satavahanas (230 BC - 220 AD)...

- **Kanheri Caves** (Mumbai) were a great seat of Buddhist learning, **Paithan** – essentially the Pataliputra of Maharashtra - was a prosperous town, located on the trade routes, like Junnar-Naneghat-Kalyan or Ter-Ujjain.
- The kings patronized **Maharashtri Prakrit**, with Hala's Sattasai as an important work.

सातवाहन (230 BC - 220 AD)...

- कान्हेरी लेणी (मुंबई) बौद्ध शिक्षणाची एक मोठी जागा होती, पैठण - मूलतः महाराष्ट्राचा पातालीपुत्र - जुन्नर-नाणेघाट-कल्याण किंवा तेर-उज्जैन सारख्या व्यापार मार्गावर वसलेले एक संपन्न शहर होते.
- राजांनी महाराष्ट्राच्या प्राकृतचे, हलाच्या सत्तासाईसह एक महत्त्वपूर्ण कार्य केले.

Satavahanas (230 BC - 220 AD)...

- Around mid-3th century, the dynasty declined.
- The Kshatrapas took the North-Western part, while the western part, including Pratihthan, went to the Abhiras.
- An early branch of Rashtrakutas too ruled for a while.

सातवाहन (230 BC - 220 AD)...

- तिसऱ्या शतकाच्या मध्यभागी, घराणेशाही खाली आली.
- क्षत्रपांनी उत्तर-पश्चिम भाग घेतला, तर प्रतिष्ठानसह पश्चिम भाग अभिरात गेला.
- राष्ट्रकूटांच्या प्रारंभीच्या शाखेतसुद्धा काही काळ राज्य केले.

Vakatakas (250 AD – 500 AD)

- The Vakatakas ruled over **Vidarbha**, from their capital somewhere around Ramtek (Nagpur) – though they gradually came over to rule from Arabian Sea to Chattisgarh to Tungabhadra.
- It had four branches, the one which ruled the west was the Vatsagulma (Washim) branch.

वाकाटकस (250 AD – 500 AD)

- रामटेक (नागपूर) च्या आसपासच्या कुठल्यातरी राजधानीपासून वाकाटकांनी विदर्भावर राज्य केले - जरी ते हळूहळू अरबी समुद्रापासून छत्तीसगड ते तुंगभद्र पर्यंत राज्य करण्यासाठी आले.
- त्यास चार शाखा असून पश्चिमेवर राज्य करणारी एक वत्सगुल्मा (वाशिम) शाखा होती.

Vakatakas (250 AD – 500 AD)...

- King Sarvasena wrote *Harivijaya*, while King Pravarasena wrote *Setubandha* in Maharashtra Prakrit.
- King Harishena (475~500) patronized the famous **Ajanta Caves**, most of them were built during his reign.
- He also conquered Malwa, Chattisgarh, Kalinga, Andhra in the east.

वाकाटकस (250 AD – 500 AD)...

- राजा सर्वसेनेने हरिविजय लिहिले, तर राजा प्रवरासेनाने महाराष्ट्री प्राकृतमध्ये सेतुबंध लिहिले.
- राजा हरिश्चा (5 475 ~500) यांनी अजिंठा लेण्यांचे रक्षण केले. त्यापैकी बहुतेक शस्त्रे त्यांच्या कारकिर्दीत बांधण्यात आली होती.
- त्याने पूर्वेस मालवा, छत्तीसगड, कलिंग, आंध्र देखील जिंकला.

Vakatakas (250 AD – 500 AD)...

- **Sanskrit** and **Maharashtri** were official languages.
- They were defeated and supplanted by the **Kalachuris of Mahishmati** (somewhere near Narmada) who ruled from 550 AD to 620 AD over Northern Maharashtra and Malwa.
- They were followers of Pashupata Shaivism, and built the magnificent **Elephanta Caves** as well as some caves at **Ellora**.

वाकाटकस (250 AD – 500 AD)...

- संस्कृत आणि महाराष्ट्री ही अधिकृत भाषा होती.
- उत्तर महाराष्ट्र आणि मालवावर 550 AD ते 620 AD पर्यंत राज्य करणाऱ्या महिष्मतीच्या (कोठेतरी नर्मदेच्या) काळचुरींनी त्यांचा पराभव केला व त्यांची सुटका केली.
- ते पशुपति शैव धर्माचे अनुयायी होते आणि त्यांनी एलोरा येथे भव्य एलिफंटा लेणी तसेच काही गुहा बांधल्या.

Chalukyas of Badami

- The Chalukyas of Badami ousted the Kalachuris and were the next great rulers of the region.
- They ruled over Maharashtra, Karnataka and Andhra Pradesh at their peak.
- The dynasty was established by **Pulakesin I** in 543 AD.

बदामीचे चालुक्य

- बदामीच्या चालुक्यांनी कालाचुर्यांना हद्दपार केले व तेथील पुढचे मोठे राज्यकर्ते होते.
- त्यांनी आपल्या शिखरावर महाराष्ट्र, कर्नाटक आणि आंध्र प्रदेशावर राज्य केले.
- पुळकसीन प्रथम यांनी इ.स. 543 मध्ये राजघराण्याची स्थापना केली.

Chalukyas of Badami...

- **Pulakesin II**, one of the greatest kings in Indian history, conquered Northern Deccan and famously defeated the great **Emperor Harshavardhana** at Narmada.
- Hiuen Tsang calls him 'Lord of Maharashtra'.
- They had initially Shaivite, later Vaishnavite leanings, and were patrons of **Kannada** and **Sanskrit**.

बदामीचे चालुक्य...

- पुलकेसिन ॥, भारतीय इतिहासातील एक महान राजे, उत्तर डेक्कन जिंकला आणि नर्मदा येथे महान सम्राट हर्षवर्धन पराभव केला.
- ह्यूएन त्सांग त्याला 'महाराष्ट्रकासचा भगवान' म्हणून संबोधतात.
- त्यांचे सुरुवातीला शैव होते, नंतर वैष्णव झुकत होते आणि ते कन्नड व संस्कृतचे संरक्षक होते

Rashtrakutas (753-982)

- As the Chalukyas weakened, their rule was overthrown and **Dantidurga** went on to found a great empire.
- At their peak, they ruled till the Ganga-Yamuna.
- The kings were Hindu but also were influenced by Jainism.

राष्ट्रकूटस (753-982)

- चालुक्य कमकुवत झाल्यामुळे त्यांचा शासन उलथून टाकला गेला आणि दांतीदुर्ग एक महान साम्राज्य शोधू लागला.
- त्यांच्या शिखरावर, त्यांनी गंगा-यमुनापर्यंत राज्य केले.
- राजे हिंदू होते पण जैन धर्मावरही त्यांचा प्रभाव होता.

Rashtrakutas (753-982)...

- Under them, Dravidian styles, rock-cut architecture reached new heights, the pinnacle of which was the **Kailasanatha Temple at Ellora**.
- They also contributed to the **Elephanta Caves**, and built the **Jogeshwari temple** near Mumbai.

राष्ट्रकूटस (753-982)...

- त्यांच्या अंतर्गत द्रविड शैली, रॉक-कट वास्तुकला नवीन उंचीवर पोहोचले, ज्याचे शिखर इलोरा येथील कैलासनाथ मंदिर होते.
- त्यांनी एलिफंटा लेण्यांनाही हातभार लावला आणि मुंबईजवळ जोगेश्वरी मंदिर बांधले.

Rashtrakutas (753-982)...

- They were great patrons of Sanskrit and Kannada.
- The oldest inscription in Marathi, the **Shravanbelagola inscription**, belonged to the Rashtrakuta period.
- They had many Jain scholars in court, who wrote in **Prakrit** and **Apabhramsa**.

राष्ट्रकूटस (753-982)...

- ते संस्कृत आणि कन्नड यांचे महान संरक्षक होते.
- मराठीतील सर्वात प्राचीन शिलालेख श्रावणबेलागोला शिलालेख राष्ट्रकूट काळाचा होता.
- त्यांच्याकडे दरबारात अनेक जैन विद्वान होते, त्यांनी प्राकृत आणि अपभ्रंशात लिखाण केले.

Rashtrakutas (753-982)...

- The King Amoghavarsha offered his finger to Goddess **Mahalaxmi of Kolhapur** to save from a natural calamity.
- Buddhism had declined significantly by this time.
- The **Kanheri Caves** were one of the last monasteries, functioning even by 10th century AD.

राष्ट्रकूटस (753-982)...

- राजा आमोघवर्षाने कोल्हापूरच्या देवी महालक्ष्मीला नैसर्गिक आपत्तीपासून वाचवण्यासाठी आपले बोट अर्पण केले.
- यावेळी बौद्ध धर्मात लक्षणीय घट झाली होती.
- कान्हेरी लेणी शेवटच्या मठांपैकी एक होती, इ.स. 10 व्या शतकापर्यंत कार्यरत होती.

Yadavas of Deogiri (850 – 1334)

- The Yadavas claimed descent from the Yaduvanshis of Dwaraka.
- Before **Deogiri**, their early capital was at **Chandwad**,
- **Sinnar** (Nashik) and they may have begun as feudatories to Chalukyas.

देवगिरीचे यादव (850 – 1334)

- यादवांनी द्वारकाच्या यदुवंशींच्या वंशजांचा दावा केला.
- देवगिरीच्या आधी त्यांची पहिली राजधानी चांदवड येथे होती.
- सिन्नर (नाशिक) आणि त्यांची चालुक्यांची मालमत्ता म्हणून सुरूवात झाली असावी.

Yadavas of Deogiri (850 – 1334)...

- At their peak, they ruled vast swathes of land from Narmada to Tungabhadra rivers, and from Sahyadri to Wainganga in Vidarbha.
- In contrast to their predecessors, they heavily patronized the **Marathi language** (which had gotten its defining form by 8th century).

देवगिरीचे यादव (850 – 1334)...

- त्यांच्या शिखरावर त्यांनी नर्मदापासून ते तुंगभद्र नद्यांपर्यंत आणि विदर्भाच्या सह्याद्रीपासून वैनगंगा पर्यंतच्या विशाल भूभागांवर राज्य केले.
- त्यांच्या पूर्ववर्तींपेक्षा, त्यांनी मराठी भाषेचे (जे आठव्या शतकात परिभाषित स्वरूप प्राप्त केले होते) जोरदारपणे संरक्षित केले.

Yadavas of Deogiri (850 – 1334)...

- They are believed to be the first true Maratha empire, and were influential in making Marathi dominant throughout their realm.

देवगिरीचे यादव (850 – 1334)...

- हे पहिले खरे मराठा साम्राज्य असल्याचे मानले जाते, आणि संपूर्ण राज्यात मराठी राखण्यात ते प्रभावी होते.

Yadavas of Deogiri (850 – 1334)...

- **Singhana II** (1200-1247) was the greatest ruler of this dynasty.
- He was a great patron of arts and literature.
- He established a college of astronomy to study the work of **Bhaskaracharya**.
- [Bhāskaracharya](#)'s forefathers were court scholars at Deogiri.
- He founded Singhanapur (Shani Singanapur).

देवगिरीचे यादव (850 – 1334)...

- सिंघाना दुसरा (1200-1247) हा या घराण्याचा सर्वात मोठा शासक होता.
- ते कला आणि साहित्याचे महान संरक्षक होते.
- भास्करचार्यांच्या कार्याचा अभ्यास करण्यासाठी त्यांनी खगोलशास्त्र महाविद्यालयाची स्थापना केली.
- भास्कराचार्य यांचे पूर्वज देवगिरी येथे दरबारी अभ्यासक होते.
- त्यांनी सिंघनापूर (शनि सिंगनापूर) ची स्थापना केली.

Yadavas of Deogiri (850 – 1334)...

- **Hemadri Pandit**, Prime Minister to King Ramachandra is a legendary figure in Maharashtra's history.
- He introduced the Modi script, the cultivation of Bajra, introduced the Hemandpanti Architecture and authored many works in Sanskrit and Marathi.
- Temples in Hemandpanti style are found all over Maharashtra.

देवगिरीचे यादव (850 – 1334)...

- हेमाद्री पंडित, राजा रामचंद्र यांचे पंतप्रधान हे महाराष्ट्राच्या इतिहासातील एक प्रख्यात व्यक्ती आहेत.
- त्यांनी मोदींच्या लिपीची ओळख करून दिली, बाजरीची लागवड, हेमांडपंती आर्किटेक्चरची ओळख करून दिली आणि संस्कृत आणि मराठी भाषेतील अनेक कामांचे लेखन केले.
- संपूर्ण महाराष्ट्रात हेमांडपंती शैलीतील मंदिरे आढळतात.

Yadavas of Deogiri (850 – 1334)...

- Mukundraj's **Viveksindhu** (1190 AD), **Lilacharita** (1238) were other important works.
- The great saint **Dnyaneshwar** wrote **Dnyaneshwari** (1290) and other abhangs in this period.
- He describes the kings as *yadukulvansh tilak*.

देवगिरीचे यादव (850 – 1334)...

- मुकुंदराजांचे विवेकसिंधू (इ.स.1190), लीलाचरिता (1238) ही इतर महत्वाची कामे होती.
- थोर संत ज्ञानेश्वरांनी याच काळात ज्ञानेश्वरी (1290) आणि इतर अभंग लिहिले.
- यदुकुलवंश टिळक म्हणून त्यांनी राजांचे वर्णन केले आहे.

Yadavas of Deogiri (850 – 1334)...

- **Chakradhar** founded the **Mahanubhav** sect, whose followers contributed a lot to early Marathi literature.
- **Vitthala**-worship was as far back as 6th century (pre-vedic acc. to some), though the oldest parts of the Pandharpur temple date to 1189.
- There's an inscription of a Hoysala king's donation on the temple (1237 AD).

देवगिरीचे यादव (850 – 1334)...

- चक्रधर यांनी महानुभाव पंथाची स्थापना केली, ज्यांच्या अनुयायांनी सुरुवातीच्या मराठी साहित्यात खूप योगदान दिले.
- पंढरपूर मंदिराचा सर्वात जुना भाग 1189 पर्यंतचा असला तरी विठ्ठलाची पूजा सहाव्या शतकापूर्वीची (काही जणांना पूर्ववैदिक कथा) होती.
- मंदिरात होईसला राजाच्या देणगीचे शिलालेख आहे (इ.स.1237)

Yadavas of Deogiri (850 – 1334)...

- The **Varkari sect** came into prominence in the Yadava times.
- The **Nath Sampradaya** was founded around this time too, by Gorakshnatha, by filtering the prevailing tantric-meditative traditions.
- Datta-worship was made popular by these sects, soon became the Datta-sampradaya.
- The cult of **Khandoba** developed from a folk deity to a Puranic one around 9th century.

देवगिरीचे यादव (850 – 1334)...

- यादव काळात वारकरी संप्रदाय प्रख्यात झाला.
- याच काळात नाथ संप्रदायाची स्थापना गोरक्षनाथाने प्रचलित तांत्रिक-ध्यान परंपरा फिल्टर करून केली.
- या पंथांनी दत्त-उपासना लोकप्रिय केली, लवकरच दत्त-संप्रदाय झाला.
- खंडोबाची पंथ नवव्या शतकाच्या सुमारास एका लोक देवतांपासून ते पुराणिक पर्यंत विकसित झाली.

Yadavas of Deogiri (850 – 1334)...

Shilaharas

- They ruled Konkan from the Rashtrakuta times.
- They had three branches – North Konkan, South Konkan (765-1029) and Kolhapur (915-1215).
- The later Sawant clans claim descent from them.
- They were vassals to Rashtrakutas, Chalukyas from time to time.
- The Kolhapur branch had **Panhala** as their royal residence, and **Mahalaxmi** as the family deity.

देवगिरीचे यादव (850 – 1334)...

शिलाहारस

- त्यांनी राष्ट्रकूट काळापासून कोकणवर राज्य केले. उत्तर कोकण, दक्षिण कोकण (765-1029) आणि कोल्हापूर (915-1215) अशा त्यांच्या तीन शाखा आहेत.
- नंतरचे सावंत कुळे त्यांच्याकडून वंशावळीचा दावा करतात.
- ते वेळोवेळी राष्ट्रकुटस, चालुक्यांचे रहिवासी होते.
- कोल्हापूर शाखेत पन्हाळा हा त्यांचा शाही निवासस्थान होता आणि महालक्ष्मी कौटुंबिक देवता म्हणून.

Yadavas of Deogiri (850 – 1334)...

- The Yadavas had repelled a few Northern invasions before, but in 1294 **Alauddin Khilji** defeated Deogiri.
- He restored the kings on promise of a regular tribute.
- The tribute wasn't paid and **Malik Kafur** was sent to subdue the Yadavas.

देवगिरीचे यादव (850 – 1334)...

- यादव यांनी यापूर्वी काही उत्तरी आक्रमण रद्द केले होते, परंतु 1294 मध्ये अलाउद्दीन खिलजीने देवगिरीचा पराभव केला.
- नियमित खंडणीच्या आश्वासने त्याने राजे पुनर्संचयित केले.
- श्रद्धांजली दिली गेली नाही आणि मलिक काफूर यांना यादव वश करण्यासाठी पाठविण्यात आले.

Yadavas of Deogiri (850 – 1334)...

- After defeat, they had to help Kafur fight the Southern Kingdoms.
- His successor challenged Khilji, following which Deogiri was finally annexed.
- Later, **Muhammad Tughlaq** shifted his capital to Deogiri for a time.

देवगिरीचे यादव (850 – 1334)...

- पराभवानंतर त्यांना काफूरला दक्षिणेकडील राज्यांविरुद्ध लढण्यास मदत करावी लागली.
- त्याच्या वारसांनी खिलजीला आव्हान दिले, त्यानंतर देवगिरीचा अखेरचा संबंध जोडण्यात आला.
- नंतर, मुहम्मद तुघलक यांनी काही काळासाठी आपली राजधानी देवगिरी येथे हलविली.

Bahamani (1357-1518) and Later Sultanates

- Some Delhi noblemen **Hassan Gangu**, revolted against the Sultanate and established his own on the Deccan.
- Interestingly, the word 'Bahaman' comes from 'Brahman'.
- The Bahamani controlled Maharashtra and parts of Northern Karnataka.

बहामनी (1357-1518) आणि नंतर सल्तनत

- दिल्लीतील काही खानदानी हसन गंगू यांनी सल्तनतविरुद्ध बंड केले आणि दख्खनवर स्वतःची स्थापना केली.
- विशेष म्हणजे 'बहामान' हा शब्द 'ब्राह्मण' कडून आला आहे.
- बहामनीने महाराष्ट्र व उत्तर कर्नाटकातील काही भाग नियंत्रित केले.

Bahamani (1357-1518) and Later Sultanates...

- They were constantly in conflict with the Vijayanagara kings.
- The only memorable name is of **Mahmud Gawan**, who was an able administrator but was tragically murdered by the Sultan.
- This led to the kingdom splitting in five.

बहामनी (1357-1518) आणि नंतर सल्तनत...

- त्यांचा विजयनगर राजांशी सतत वाद होता.
- एकमेव संस्मरणीय नाव महमूद गव्हाण यांचे आहे, जो सक्षम प्रशासक होता परंतु सुलतानाने त्याचा दुःखदपणे खून केला होता.
- यामुळे पाचचे राज्य विभाजित झाले.

Bahamani (1357-1518) and Later Sultanates...

- Of the five, in time, three survived – **Nizamshahi** of Ahmadnagar (1490-1636), **Adilshahi** of Bijapur (1490-1686), Qutbshahi of Golconda.
- The Bahamani employed Marathas in their armies, many of which distinguished themselves in war, and formed important families and a loyal nobility.

बहामनी (1357-1518) आणि नंतर सल्तनत...

- पाच जणांपैकी तीन जण बचावले - अहमदनगरची निजामशाही (1490-1636), विजापूरची आदिलशाही (1490 - 1686), गोलकोंडाची कुतबशाही.
- बहामनीने मराठ्यांना त्यांच्या सैन्यात नोकरीस घातले, यापैकी बऱ्याच जणांनी युद्धामध्ये स्वतः ला वेगळे केले आणि महत्वाची कुटुंबे व एक निष्ठावंत कुलीन स्थापन केले.

Bahamani (1357-1518) and Later Sultanates...

- Akbar launched a campaign against Ahmadnagar in 1595 but was repulsed by the forces under **Chandbibi**.
- Later, infighting led to murder of Chandbibi and Akbar almost annexed the Nizamshahi.

बहामनी (1357-1518) आणि नंतर सल्तनत...

- 1595 मध्ये अकबरने अहमदनगरच्या विरोधात मोहीम सुरू केली परंतु चांदबीबीच्या अधीन सैन्याने त्याला भडकावले.
- नंतर, भांडण झाल्यामुळे चांदबीबीची हत्या झाली आणि अकबर यांनी निजामशाही जवळजवळ जोडला.

Bahamani (1357-1518) and Later Sultanates...

- However, after Akbar's death, the Nizamshahi rose again in splendor in the able hands of **Malik Ambar** and **Shahaji Bhosale**.
- After Malik Ambar died in 1626, Shahaji protected Nizamshahi from the combined might of Mughal-Adil forces, but Ahmadnagar fell in 1636.

बहामनी (1357-1518) आणि नंतर सल्तनत...

- तथापि, अकबरच्या मृत्यूनंतर निजामशाही पुन्हा मलिक अंबर आणि शहाजी भोसले यांच्या सक्षम हातात वैभवाने उठला.
- 1626 मध्ये मलिक अंबर मरण पावल्यानंतर शहाजींनी निजामशाहीला मुघल-आदिल सैन्याच्या संयुक्त सामर्थ्यापासून संरक्षण केले, पण अहमदनगर 1636 मध्ये पडला.

THANK
YOU